

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет романо-германської філології
Кафедра германської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з
науково-методичної та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2023 року

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Виробнича практика (педагогічна, безвідривна)

4 курс

для студентів

спеціальності	035 Філологія
освітнього рівня	першого (бакалаврського)
спеціалізації	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
освітньої програми	035.043.02 Мова і література (німецька)

Київ – 2023

Розробники:

Сажко Лілія Антонівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри германської філології Факультету романо-германської філології Київського університету імені Бориса Грінченка

Програму практики розглянуто і затверджено на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від 25 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри

Русудан МАХАЧАШВИЛІ

Програму практики погоджено з гарантом освітньої професійної програми 035.04.02 Мова і література (німецька)

09.2023 р.

Гарант освітньої професійної програми

Ольга ШАПОЧКИНА

Програму практики перевірено

09.2023 р.

Заступник декана

Марина ЗВЕРЕВА

Пролонговано

на 20___/20___ н.р. _____ (_____), «___» 20___ р., протокол №___

на 20___/20___ н.р. _____ (_____), «___» 20___ р., протокол №___

на 20___/20___ н.р. _____ (_____), «___» 20___ р., протокол №___

на 20___/20___ н.р. _____ (_____), «___» 20___ р., протокол №___

1.Опис практики

Найменування показників	Характеристика практики за формами навчання		
	денна		заочна
Виробнича практика Педагогічна / безвідривна			
Вид практики	Обов'язкова		
Загальний обсяг кредитів / годин	9 / 270		
Курс	4	4	
Семестр	VII	VIII	
Кількість змістовних компонентів з розподілом:	2		
Обсяг кредитів	3	6	
Обсяг годин	90	180	
Форма семестрового контролю	залік	залік	
<i>Модуль II. (німецька мова)</i>			
Вид практики	Обов'язкова		
Загальний обсяг кредитів/годин	6 /180		
Курс		4	
Семестр		8	
Обсяг кредитів		6	
Обсяг годин		180	
Тривалість		безвідривна	
Форма семестрового контролю		залік	

2. Бази практики

1. Спеціалізована школа № 14 ім. С.Ф. Грушевського (м. Київ, вул. Макиївська, 5).
2. Спеціалізована школа № 239 з поглибленим вивченням німецької мови (м. Київ, просп. Оболонський, 16-Д).

3. Мета та завдання практики

Педагогічна практика має на меті формувати у студентів здатність здійснювати навчально-виховний процес з іноземної мови у середніх закладах освіти; розв'язувати складні спеціалізовані фахові завдання та практичні проблеми на основі застосування теорій та методів відповідних наук у взаємозв'язку; удосконалювати у них на базі одержаних знань основ методичної теорії навчання іноземних мов професійних навичок та умінь для вирішення конкретних методичних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо застосовувати в практичній діяльності інноваційні технології. В результаті проходження педагогічної практики у студентів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння вчителя іноземної мови, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної (класної та позакласної) й дослідницької.

Завдання педагогічної практики:

Протягом педагогічної практики у студентів формуються такі **загальні та фахові компетентності**:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її

місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК5 Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8 Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК12 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК13 Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК2 Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК5 Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК6 Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати німецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанровостильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК11 Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК12 Здатність до організації ділової комунікації.

ФК13 *Лексико-граматична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції;

ФК14 *Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (голос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та фонематичні навички мовлення (рецептивні і репродуктивні); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.

ФК15 *Інтеракційна компетентність передбачає:* уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності;

ФК16 *Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає:* знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

ФК17 *Інформаційна комунікативно – технічна компетенція:* обізнаність щодо сучасних технологій та програмного забезпечення для роботи в мережі Інтернет, з банками перекладацької пам'яті, корпусами, електронними словниками і базами даних.

ФК19 *Методична і психолого-педагогічна компетенція:* знання закономірностей розвитку особистості, формування психічних процесів пам'яті, мислення, уяви, почуттів і психічних основ вивчення мови.

ФК20 *Лінгво-прикладна компетенція передбачає:* володіння лінгво-дидактичними уміннями, методичними прийомами та організаційними технологіями, необхідними для ефективної роботи в освітніх закладах).

4. Результати проходження практики

В процесі педагогічної практики студенти мають удосконалити такі вміння:

ПРН1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та німецькою мовою усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН2 Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН3 Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН5 Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.

ПРН6 Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих задач і проблем професійної діяльності.

ПРН10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН14 Використовувати німецьку мову, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН18 Мати навички управління комплексними діями або проектами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.

ПРН20 Володіти мовою фаху на рівні B2/C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ПРН22 Застосовувати теорії і володіти практичними навичками проектування, конструювання, моделювання освітнього процесу, складати різні види планів для організації процесу навчання іноземною мовою, враховувати психолого-педагогічні основи навчального процесу у школі та специфіку професійної викладацької діяльності.

5. Структура практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами діяльності
I. Початковий етап:	
1) участь у настановній конференції; ознайомлення із метою та завданнями практики;	2
2) вихід у школу та знайомство із керівництвом та вчителями;	6
3) вивчення змісту роботи вчителів німецької мови та класних керівників;	8
4) укладання студентами індивідуального плану студента-практиканта;	4
5) відвідування та аналіз уроків учителів німецької мови.	20
Разом:	40
II. Основний етап:	
1) відвідування та аналіз уроків учителів німецької мови, а також студентів-практикантів;	25
2) планування власних уроків, консультування із учителем;	30
3) виготовлення наочних посібників, роздавального дидактичного матеріалу;	10
4) відбір сучасних технологій навчання іноземних мов;	10
5) проведення власних уроків та здійснення їх аналізу;	20

6) перевірка зошитів учнів;	5
7) відвідування та аналіз позакласних заходів з німецької мови;	5
8) підготовка та проведення позакласних заходів з німецької мови;	5
9) вивчення наукової методичної літератури з метою удосконалення своєї роботи;	5
10) проведення досліджень з методики навчання німецької мови у школі.	5
Разом:	120
III. Заключний етап:	
1) підготовка та проведення залікових уроків;	10
2) підготовка звітної документації;	8
3) участь у заключній конференції.	2
Разом:	20
Усього:	180

6. Зміст практики

6.1. Особливості організації та проведення практики

Зміст навчальної роботи студента під час педагогічної практики складається з таких видів діяльності:

- ознайомлення із специфікою діяльності загальноосвітнього начального закладу (загальноосвітня школа, школа з поглибленим вивченням іноземної мови, ліцей, гімназія тощо);
- планування навчально-виховного процесу та проведення уроків і позакласних заходів німецькою мовою в початковій, основній школі та старшій (профільній) школі;
- відвідування та наступний аналіз уроків і позакласних заходів з німецької мови в початковій, основній школі та старшій (профільній) школі;
- участь у роботі методичного об'єднання вчителів іноземної мови, в семінарах студентів-практикантів, в підсумкових заходах з педагогічної практики.
- **Зміст позакласної роботи** студента-практиканта з іноземної мови складається з таких компонентів:
 - вивчення системи роботи вчителя іноземної мови, спрямованої на формування в учнів стійкого інтересу до іноземної мови;
 - оволодіння вміннями виховання учнів на уроці засобами іноземної мови;
 - опанування знань та вмінь з питань підготовки та проведення позакласної роботи з іноземної мови: тижнів іноземної мови, бесід, конференцій, диспутів, вечорів, екскурсій; випуск радіо-газет, стіннівок іноземною мовою;
 - організація клубів дружби з дітьми-носіями іноземної мови тощо.

Зміст дослідницької роботи студента-практиканта складається з таких компонентів:

- вивчення наукової літератури;
- узагальнення досвіду викладання іноземної мови у даному навчальному закладі;
- здійснення наукового спостереження, вивчення досвіду вчителів;
- проведення елементів експериментального дослідження за темами курсових або дипломних робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи студента та критерії її оцінювання

Самостійна робота з педагогічної практики виконується з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента з питань організації процесу формування іншомовної комунікативної компетентності учнів. Робота виконується індивідуально кожним студентом. Практикант ознайомлюється із підручниками та навчальними матеріалами до них,

готує плани-конспекти уроків та унаочнення до них з урахуванням вікових особливостей учнів початкової, основної та старшої школи. Студент розробляє також позакласні заходи з іноземної мови та проводить їх у закріпленій за ним групі. Для організації науково-дослідницької роботи студентам пропонуються для опрацювання нижчезазначені теми. Завдання виконується у формі письмової доповіді та додається до звітної документації. За виконання завдання з науково-дослідницької роботи максимальна кількість балів – 8.

Завдання

Особливості навчання ІМ і культур у початковій та основній школі.

1. Організація навчального процесу з ІМ у сучасній школі.
2. Вимоги до рівня сформованості іноземномовної комунікативної компетентності учнів початкової та основної школи.
3. Психофізіологічні особливості учнів початкової та основної школи.
4. Використання сучасних засобів навчання іноземної мови у початковій та основній школі.
5. Використання сучасних технологій формування іноземномовної комунікативної компетентності учнів початкової та основної школи.
6. Комунікативна спрямованість уроку іноземної мови.
7. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови.
8. Форми організації навчального процесу з іноземної мови у початковій та основній школі.
9. Форми проведення позакласної роботи з іноземної мови у початковій та основній школі.

Особливості навчання ІМ і культур у старшій профільній школі.

10. Вимоги до рівня сформованості іноземномовної комунікативної компетентності учнів старшої профільної школи.
11. Психофізіологічні особливості учнів старшої школи.
12. Використання сучасних засобів навчання іноземної мови у старшій профільній школі.
13. Використання сучасних технологій формування іноземномовної комунікативної компетентності учнів старшої школи.
14. Комунікативна спрямованість уроку іноземної мови.
15. Вимоги до сучасного уроку іноземної мови.
16. Форми організації навчального процесу з іноземної мови у старшій школі.
17. Позакласна робота з іноземної мови у старшій профільній школі.
18. Організація самостійної роботи учнів старшої школи на уроці іноземної мови.
19. Використання прийомів інтенсивного навчання іноземної мови у старшій профільній школі, передбачені програмою.

6.3. Обов'язки студентів під час проходження практики

Студент-практикант зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Сумлінно виконувати завдання педагогічної практики.
3. Виявляти високу відповідальність, творчу ініціативу, наполегливість, організованість та дисциплінованість.
4. Допомогати вчителю та класному керівникові у проведенні виховної та позакласної роботи серед учнів.
5. Виконувати правила внутрішнього розпорядку загальноосвітнього навчального закладу, розпорядження адміністрації школи та вчителів.
6. Звітувати про виконання програми педагогічної практики, подавши керівникові від Університету відповідну документацію.

6.4. Обов'язки керівників практики від Університету та від баз практики

Керівник практики від Університету зобов'язаний:

1. Брати участь у настановній та підсумковій конференціях, а також у нарадах з питань практики.
2. Здійснювати постійний контроль за роботою студентів у школі.

3. Проводити консультації для студентів з питань організації навчально-виховного процесу з іноземної мови у школі.
4. Допомогати студентам планувати уроки німецької мови із використанням сучасних технологій навчання.
5. Зорієнтовувати студентів у проведенні наукових досліджень.
6. Відвідувати та аналізувати уроки та позакласні заходи студентів.
7. Оцінювати роботу студентів та підводити підсумки педагогічної практики.

Керівники від баз практики зобов'язані:

1. Ознайомити студентів із планами роботи у різних класах відповідно до розподілу студентів.
2. Допомогати студентам у плануванні уроків та позакласних заходів з німецької мови.
3. Консультувати студентів у доборі засобів навчання та сучасних технологій.
4. Проводити психолого-педагогічний аналіз уроків студентів-практикантів.
5. Оцінювати роботу студентів та давати відгук.

7. Контроль навчальних досягнень

7.1. Система оцінювання навчальних досягнень студента

Види діяльності студента	Форма звітності	Максимальна кількість балів		
		За одиницю	Кількість одиниць	Максим. кільк. балів
1. Участь у настановчій конференції	Щод-ник	2	1	2
2. Відвідування уроків учителів іноземної мови – не менше 10 (за підписом керівника, відповідального вчителя тощо) та здійснення аналізу уроків	Щод-ник	1	10	10
3. Проведення 7 уроків основного етапу практики.		8	7	56
<i>Виконання самостійної роботи</i>				
4. Проведення позакласного заходу з іноземної мови.	Плани-консп. Уроків	5	1	5
<i>Виконання самостійної роботи</i>	Сценарій позакл. Заходу	1	5	5
5. Взаємовідвідування уроків (не менше 5 уроків) та здійснення аналізу цих уроків.	Аналіз уроків	4	2	8
6. Детальний аналіз 2 відвіданих уроків .				
7. Проведення науково-дослідницької роботи.		8	1	8
<i>Виконання самостійної роботи</i>				
8. Звітна документація	Доповідь	4	1	4
9. Участь у звітній конференції	Пакет док.	2	1	2
Разом:			100	
Максимальна кількість балів: 100				
Розрахунок коефіцієнта: 1,00				

7.2. Перелік звітної документації

1. Індивідуальний план студента, що ґрунтується на послідовному виконанні основних етапів практики і вимогах до неї.
2. Щоденник практики, в якому зафіксовано всі види виконаних практикантом робіт (за особистим підписом):
 - відвідані уроки учителів іноземної мови – **не менше 10** (за підписом керівника, відповідального вчителя тощо);
 - проведений позакласний захід з іноземної мови;
 - **7 проведених уроків основного етапу практики;**
 - взаємовідвідування уроків (**не менше 5 уроків**).
3. Розгорнуті плани-конспекти **7 уроків** (5 пробних, 2 залікових) з наочним матеріалом, підписані вчителем і керівником практики.
4. Самоаналіз 1 проведеного уроку.
5. Розгорнутий план-конспект позакласного виховного заходу з іноземної мови.
6. Детальний аналіз **2 відвіданих** уроків.
7. Доповідь з науково-дослідницької роботи.
8. Звіт про проходження практики за особистим підписом студента.

7.3. Вимоги до звіту про педпрактику

У звіті студента-практиканта мають бути розкриті такі пункти:

1. Кількісні результати педагогічної практики:
 - кількість відвіданих уроків учителів;
 - кількість відвіданих уроків практикантів;
 - кількість проведених уроків;
 - кількість відвіданих виховних заходів;
 - кількість проведених виховних заходів;
 - кількість відвіданих позакласних заходів з іноземної мови;
 - кількість проведених позакласних заходів з іноземної мови.
2. Початковий етап педагогічної практики.
3. Навчально-виховна робота.
4. Проведення позакласної роботи з іноземної мови.
5. Проведення виховної роботи з учнями.
6. Науково-дослідна робота.

7.4. Система контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється за результатами усіх видів діяльності студента під час практики та якості звітної документації у формі заліку шляхом підрахунку загальної кількості балів за усі види робіт з урахуванням коефіцієнту (max 100).

Критерії оцінювання проведених студентом уроків

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність розгорнутого плану-конспекту уроку та його дотримання	4
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність проведення уроку	1
3.	Наявність самостійно розробленого роздаткового матеріалу та унаочнення	2
4.	Залучення всіх учнів до активної роботи на уроці	1
	Разом	8

Критерії оцінювання проведеного студентом позакласного заходу

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність розгорнутого плану-конспекту заходу та його дотримання	3
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність проведення заходу та наявність самостійно розробленого унаочнення	1
3.	Залучення всіх учнів до активної участі у заході	1
	Разом	5

Критерії оцінювання науково-дослідницької роботи

№ п/п	Критерії	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Наявність плану доповіді та його дотримання	2
2.	Змістовність, чіткість, мовна правильність доповіді	2
3.	Наявність ілюстративного матеріалу	2
4.	Посилання у тексті доповіді на авторів, роботи яких цитуються	2
	Разом	8

7.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною системою	Значення оцінки
A	100-90	Відмінно – відмінний рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань, навичок та умінь в межах обов'язкового матеріалу з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно - посередній рівень знань, навичок та умінь із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань, навичок та умінь
F, FX	0-59	Незадовільно з обов'язковим повторним проходженням – досить низький рівень знань, навичок та умінь, що вимагає повторного проходження

8. Рекомендовані джерела

Основна література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред.. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник для студентів вищих закладів освіти // Під ред. С.Ю. Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 1999. – 320 с.
3. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: підручник/Л.С, Панова, І.Ф. Андрійко, С.В. Тезікова та ін. – К.:ВЦ «Академія», 2010. – 328с.
4. Методика навчання іноземних мов: Навч. посіб. – 2-ге вид., перероб.і доп. – К.: Знання, 2011. – 206 с.
5. Практикум з навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх навчальних закладах : навчальний посібник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. / за редакцією Ніколаєвої С.Ю. – Ірпінь : Видавець Романенко Л.Л., 2016. – 398 с.

8. TEFL reader: Хрестоматія з методики навчання англійської мови: Навчальний посібник для студентів філологічного факультету спеціальності “Педагогіка і методика середньої освіти. Англійська мова та зарубіжна література” / Уклад. Ольшанський Д.В. – К.: КМПУ ім. Б.Д. Грінченка, 2004

Додаткова література

1.Редько В.Г. Засоби формування комунікативної компетенції у змісті шкільних підручників з іноземних мов. Теорія і практика: монографія/Валерій Редько. – К.:Гене́за, 2012. – 224 с.

11. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / перекл. з англ.; наук. ред.укр. видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273с.

12. Зеня Л.Я. Навчання іноземних мов у старшій профільній школі: Лекційно-практичний курс: Посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Горлівка: Видавництво КДППІМ. 2008. – 340с.

13. Пометун О. І. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти / О.І. Пометун // Рідна школа. – 2005. - № 1. – С. 65-69.

9. Додаткові ресурси

1. Державна національна програма “Освіта”. Україна ХХІ століття. – К.: Райдуга, 1994. – 61 с.

2. Державний освітній стандарт з іноземної мови (загальна середня освіта)/ керівн. Автор. колектив С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 1998. – 32 с.

3.Іноземні мови : Науково-методичний журнал . – Київ.

4. Іноземні мови у школі у школах України . Науково-методичний журнал . – Київ.

Інтернет-джерела

1. Das Wörterbuch Duden online. – [електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.duden.de/woerterbuch>

2. Institut für deutsche Sprache. – <http://www.ids-mannheim.de>.

3. Deutsches Wörterbuch von Jacob und Wilhelm Grimm. - <http://Grimm.ADW-Goettingen.gwdg.de/>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки пакету документації

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ З ВИРОБНИЧОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

студентки 4 курсу денної форми навчання
групи _____

Іванової Катерини Іванівни

Спеціалізована школа № 14 м. Києва (адреса, контактний тел.)

Період практики: _____

Керівник практики:

викладач кафедри
германської філології

Київ 2024

Додаток 2

Зразок оформлення щоденника студента-практиканта

ЩОДЕННИК
З виробничої педагогічної практики

студента-практиканта Факультету романо-германської філології

група _____

курс _____

Керівник _____

Початок практики _____

Кінець практики _____

Додаток 3

Зразок оформлення індивідуального плану студента-практиканта

Індивідуальний план роботи
під час виробничої педагогічної практики у спеціалізованій школі

студента/ студентки _ курсу групи _____
ПІБ

Школа № _____

Керівник практики: _____

Зразок

№	Дата	Зміст роботи	Підпис керівника
1.		Участь у настановчій конференції. Консультація з керівником практики	
2.		Ознайомлення з тематичними, календарними планами з німецької мови	
		Підготовка до проведення уроку з німецької мови у ___ класі. Складання плану-конспекту, розробка роздаткового матеріалу	
3.		Відвідування уроку з німецької мови вчителя _____ у _____ класі на тему «...»	
4.		Відвідання уроку студента- практиканта _____ у _____ класі на тему «...»	
5.		Проведення уроку з німецької мови у _____ класі на тему «...»	
6.		Підготовка позакласного заходу з німецької мови на тему «...»	
	06.12.13	Підготовка звітної документації	
	Участь у звітній конференції.	

Додаток 4

Зразок оформлення плану-конспекту уроку з ІМ

«До уроку допущена (допущений)»

Вчитель _____
Керівник практики _____
Оцінка _____

План-конспект уроку для ... класу (за підручником ...)

студента групи _____

Дата: _____
Час: _____
Кабінет: _____

Тема: " _____ (тема розмовна)"

Підтема: " _____ "

Тип уроку _____

Цілі уроку:

Практична: ...

Освітня:

Розвивальна:

Виховна:

Обладнання: _____

Схематичний план уроку (приклад)

1. Початок уроку. Організація класу 2 хв.
2. Фонетична зарядка.....4 хв.
3. Мовленнєва зарядка 4 хв.
4. Активізація відомого лексичного матеріалу та введення нових ЛО 5 хв.
5. Удосконалення лексичних навичок говоріння..... 8 хв.
6. Розвиток умінь діалогічного мовлення з використанням нових ЛО (за ситуацією “...”)..... 8 хв.
7. Читання тексту “...” з розумінням основного змісту.... 5 хв.
8. Контроль розуміння змісту тексту..... 2 хв.
9. Розвиток умінь монологічного мовлення (за змістом прочитаного тексту) 5 хв.
10. Завершення уроку (підведення підсумків уроку, пояснення домашнього завдання) 2 хв.

Хід уроку

Етап уроку. Мета етапу	Методичний прийом	Зміст роботи
1. ...		
2. ...		
3. ...		

Розписати докладно всі зазначені у схематичному плані етапи уроку, уточнити мету кожного етапу та визначити методичні прийоми до кожного етапу. У «Змісті роботи» необхідно написати завдання, які формулює вчитель, та очікувані відповіді учнів. На вправи, які виконуються за підручником, необхідно робити посилання. Вправи, які не містяться у підручнику, детально описуються. До кожного уроку має бути виготовлений роздатковий матеріал. Також необхідно використовувати сучасні засоби навчання.

Додаток 5

Схема аналізу/самоаналізу уроку з ІМ

ДІАГНОСТИЧНА КАРТА ЕКСПЕРТНОЇ ОЦІНКИ / САМОАНАЛІЗУ ЗАЛІКОВОГО УРОКУ

студента(ки) (ПІБ) _____

Дата _____ Предмет _____

Клас _____

Експерт (ПІБ) _____

Посада _____ Підпис _____

Тема уроку _____

Параметри оцінювання:

0 – показник не виявлявся, 1 – показник виявлявся епізодично та непослідовно, 2 – показник виявлявся часто, 3 – показник виявлявся систематично та повною мірою.

Критерії (показники)	Параметри оцінювання (0, 1, 2, 3)
1. Своєчасний початок уроку, наявність організаційного моменту.	
2. Дотримання загальнопедагогічних вимог щодо уроку (гігієнічних, дидактичних, виховних, психолого-фізіологічних).	
3. Відповідність типу і структури уроку його темі та меті.	
4. Послідовність та логічність етапів уроку.	
5. Раціональний розподіл часу на уроці.	
6. Психолого-педагогічне забезпечення цілісності та завершеності уроку.	

7. Зв'язок уроку з попереднім та наступним навчальним матеріалом, життям і досвідом учнів.	
8. Доцільний відбір навчального матеріалу.	
9. Реалізація на уроці основних дидактичних принципів.	
10. Оптимальність добору, раціональність та ефективність використання методів, прийомів, засобів навчання.	
11. Продуктивність та різноманітність видів навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці.	
12. Формування пізнавального інтересу учнів на уроці.	
13. Реалізація на уроці основних складових виховання.	
14. Реалізація на уроці різних видів запам'ятовування.	
15. Врахування вікових особливостей учнів.	
16. Раціональне та ефективне застосування методів і прийомів контролю знань, умінь, навичок учнів.	
17. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів на уроці.	
18. Обґрунтоване та мотивоване оцінювання навчальної діяльності учнів на уроці.	
19. Уміння організувати навчальну діяльність учнів, забезпечити трудову дисципліну.	
20. Культура мовлення (розвиток літературного монологічного й діалогічного, усного та писемного мовлення).	
21. Культура педагогічного спілкування (дотримання норм педагогічного такту та етики, толерантність)	
22. Уміння розподіляти та зосереджувати увагу, діяти у публічній ситуації.	
23. Реалізація мети та плану уроку.	
Середньозважена оцінка	
Якісна оцінка за проведений урок (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)	

Додаток 6

Опорна схема аналізу/самоаналізу уроку з ІМ

Аналіз уроку

Дата відвідування _____

Предмет _____

Клас _____

Учитель _____ Тема _____
уроку _____

Мета відвідування _____

Відвідувач _____

Типи уроків: комбіновано-мовленнєвий, мовленнєвий урок

<p><i>Дотримано принципів навчання</i></p> <ul style="list-style-type: none">• науковість;• доступність;• наочність;• проблемність;• самостійність і активність учнів;• систематичність і послідовність;• врахування індивідуальних особливостей учнів;• диференціація;• інтеграція;• свідомість, стійкість засвоєння знань, умінь та навичок учнів;• зв'язок навчання з життям;• єдність освітніх розвиваючих, виховних	<p><i>Реалізовано методи навчання:</i></p> <p>- загальні:</p> <ul style="list-style-type: none">• монологічний;• демонстративний;• діалогічний;• евристичний;• пошуковий;• алгоритмічний;• програмовий; <p>- методи викладання</p> <ul style="list-style-type: none">• інформативно-повідомлюючий;• пояснювальний;• стимулюючий;• спонукаючий;• інструктивний; <p>- методи навчання</p> <ul style="list-style-type: none">• виконавчий;• реконструктивний;• частково-пошуковий;• пошуковий;• творчий.	<p><i>Зовнішня організація уроку:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• своєчасний початок и кінець уроку;• раціональна організація робочого місця учня;• своєчасність записів у щоденник домашнього завдання;• своєчасність виставлення оцінок у журнал, щоденник; <p><i>Організація навчальної діяльності:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• мотивація навчання;• реалізація запланованого матеріалу;• логічність і послідовність викладу;• оптимальність структури уроку;
---	---	--

<p>функцій навчання.</p> <p><i>Використано засоби навчання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • об'єкти навколишнього середовища; • таблиці; • картки; • ілюстрації; • ТЗН; • книги, підручники; • записи на дошці; • інше. 		<ul style="list-style-type: none"> • <i>раціональність використання методів, принципів, засобів навчання;</i> • <i>мовна культура учнів, учителя;</i> • <i>результативність уроку;</i> • <i>дисципліна учнів.</i> 	
	<p><i>Для уроку іноземної мови</i></p> <p>1. Відповідність мовлення учителя мовній нормі ☐</p> <p>2. Доцільність використання рідної мови вчителем на уроці ☐</p> <p>3. Співвідношення мовлення вчителя та учнів на уроці ☐ ☐</p> <p>4. Рівень мотивації для іншомовного мовлення на уроці Високий ☐ середній ☐ низький ☐</p>		
<p><i>Форма організації навчального процесу:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • фронтальна; • групова; • індивідуальна; <p><i>Форми виконання видів робіт:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • усно; • письмово; • з місця; • біля дошки; • естетичне оформлення; • вологе прибирання; • освітлення; • температурний режим; • провітрюваність класу; • зовнішній вигляд учнів; 	<p><i>Домашнє завдання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • якість виконання • доцільність обсягу • якість перевірки • об'єктивність оцінювання 	<p>Кількісний і якісний аналіз навчання</p> <p>Всього учнів</p> <p>«5»</p> <p>«4»</p> <p>«3»</p> <p>«2»</p> <p>% якості-</p> <p>% успішності-</p>	<p><i>Кількість опитаних учнів</i></p> <p>☐☐ ☐☐ ☐☐</p> <p>☐☐ ☐☐ ☐☐</p> <p>☐☐ ☐☐ ☐☐</p> <p>☐☐ ☐☐ ☐☐</p> <p>☐☐ ☐☐ ☐☐</p>
	<p><i>Розподіл часу на уроці:</i></p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		

Додаток 7

Схема поглибленого аналізу уроку з ІМ

I. Цілеспрямованість уроку:

- 1) визначити практичну, освітню, розвиваючу, виховну цілі уроку;
- 2) встановити відповідність цілей уроку його місцю в ситуативно-тематичному циклі, типу уроку та ступеню навчання.

II. Структура та зміст уроку:

- 1) назвати етапи уроку;
- 2) співвіднести їх послідовність і розподіл часу з поставленими цілями та віковими особливостями учнів і конкретними умовами навчання;
- 3) дати детальну характеристику зафіксованим етапам уроку.

A. Початок уроку:

- визначити форму проведення, оцінити мотиваційний потенціал та відповідність віковим особливостям і рівню мовної підготовки учнів;
- сформулювати навчальні завдання початку уроку та визначити їх зв'язок з цільовою установкою уроку;
- обґрунтувати відповідність використаних прийомів поставленим цілям;
- оцінити ефективність використаних засобів навчання;
- охарактеризувати мовленнєву поведінку вчителя.

B. Основна частина уроку (з урахуванням наявності конкретних ланок уроку):

а) подача нового мовного матеріалу:

- визначити адекватність прийомів навчання етапам формування мовленнєвих навичок, труднощам засвоєння даного матеріалу і рівню підготовки учнів;
- оцінити вмотивованість та мовленнєву спрямованість подачі мовного матеріалу, забезпечення мовленнєвої та розумової активності учнів;
- назвати застосовані прийоми поточного контролю й оцінити їх адекватність поставленим цілям;
- визначити виховний, освітній, розвиваючий потенціал використаних прийомів та їх відповідність віковим особливостям учнів;
- оцінити мовленнєву поведінку вчителя;

б) активізація дій учнів з метою використання мовного матеріалу:

- встановити відповідність мовленнєвих одиниць та послідовність вправ етапам формування мовленнєвих навичок;
- визначити співвідношення мовних та умовно-мовленнєвих вправ;
- оцінити його раціональність з урахуванням труднощів засвоєння мовного матеріалу;
- обґрунтувати вмотивованість і мовленнєву спрямованість тренування;
- визначити прийоми активізації роботи всіх учнів та оцінити їх ефективність з урахуванням вікових особливостей учнів;
- встановити зв'язок тренувальних вправ уроку з виконаним домашнім завданням, оцінити ефективність форми його перевірки;
- назвати використані допоміжні засоби навчання, оцінити їх ефективність та відповідність віковим особливостям учнів і рівню їх підготовки;
- визначити прийоми поточного контролю та оцінити їх адекватність поставленим завданням;

— визначити виховний, розвиваючий, освітній потенціал використаних прийомів навчання;

— оцінити мовленнєву поведінку вчителя;

в) практика учнів у спілкуванні:

— оцінити вмотивованість та ситуативну забезпеченість іншомовного спілкування учнів;

— визначити відповідність методичних прийомів етапам розвитку мовленнєвих умінь;

— назвати прийоми активізації роботи всіх учнів;

— визначити адекватність прийомів контролю його об'єктам;

— встановити зв'язок урочної роботи з виконаним домашнім завданням та оцінити ефективність форм його перевірки;

— визначити виховний, розвиваючий, освітній потенціал використаних прийомів навчання;

— оцінити мовленнєву поведінку вчителя.

В. Завершення уроку:

— оцінити своєчасність і чіткість пояснення домашнього завдання, підготовленість до нього завдяки проведеному уроку;

— визначити усвідомлення учнями досягнутого рівня практичного володіння мовою;

— оцінити об'єктивність виставлених оцінок, їх мотиваційний і виховний потенціал.

III. Результативність уроку:

1) визначити ступінь успішності виконання плану уроку;

2) встановити відповідність досягнутого на уроці рівня сформованості мовленнєвих навичок та вмінь поставленим цілям.

IV. Рекомендації щодо вдосконалення уроку.

Залежно від результатів уроку сформулюйте конкретні поради щодо:

— поліпшення вибору методичних прийомів навчання;

— забезпечення вмотивованості і мовленнєвої спрямованості вправ;

— вдосконалення організаційних форм уроку;

раціональності використання допоміжних засобів навчання;

— поліпшення мовленнєвої поведінки вчителя.

— ступеню підготовленості аудиторії. Доцільним і органічним було використання допоміжних засобів навчання (ТЗН).

Мовлення викладача відповідає мовній нормі і адаптоване до рівня мовної підготовки студентів. Співвідношення мовлення викладача і студентів 50/50%. Використання рідної мови (10-15%) – цілком доцільне, для пояснення граматичного матеріалу.

Завершальний етап заняття перетнув часові межі пари, тому не було підведено підсумки, не проведено оцінювання студентів, отже, не вдалося оцінити об'єктивність і мотиваційний потенціал виставлених балів.

Загальне враження від практичного заняття – позитивне, оскільки модель взаємодії викладача з групою може цілком вважатися такою, яка відповідає концепції студентоцентрованого навчання і компетентісного підходу про що свідчить високий рівень мотивації студентів до іншомовного мовлення на занятті.

Додаток 8
Схема звіту з практики

Студента _____ групи
Керівник практики _____

1. Кількісні результати педагогічної практики:

- кількість відвіданих уроків учителів;
- кількість відвіданих уроків практикантів;
- кількість проведених уроків;
- кількість проведених позакласних заходів;
- кількість проведених позакласних заходів з іноземної мови;
- кількість відвіданих позакласних заходів з іноземної мови.

2. Початковий етап педагогічної практики

(участь у настановчій конференції та груповій бесіді з методистом; знайомство з керівництвом школи та вчителями; ознайомлення з планом роботи вчителя іноземної мови; знайомство з учнями).

3. Навчально-виховна робота з іноземної мови

(складання індивідуального плану на період педагогічної практики; відвідування уроків учителів іноземної мови; проведення уроків іноземної мови).

4. Проведення позакласної роботи з іноземної мови (відвідування позакласних заходів з іноземної мови, що проводяться вчителями та студентами-практикантами, опис підготовки до проведення позакласного заходу іноземною мовою на тему "_____"; якість проведення позакласного заходу іноземною мовою).

5. Науково-дослідна робота (вивчення наукових джерел, розробка та апробація розроблених комплексів вправ).

6. Підсумковий етап практики (висновки, пропозиції щодо проведення практики)

дата

_____ (_____)

підпис

ПІБ